

chure verboden heeft, simpelweg spreken over de gevaren, die wij hier duchten. We hopen, dat dr Colijn te eeniger tijd, hoe dan ook, ons zijn inzicht wil kenbaar maken. Zien we verkeerd, dan zullen we ons alleen maar verblijden.

Het gevaar is o.i. dit:

Ieder weet, dat wij thans volksgevoelen hooren optreden, die op revolutie aansturen. Het blad van den heer Mussert voerde dit vreeselijke woord onlangs aan den kop. Deze volksgevoelen zullen dus noch ons Vorstenhuis, noch onze onafhankelijkheid op prijs stellen. Daarentegen zal de overgrote meerderheid van ons volk, als zij maar vrij spreken mag, deze beide punten wel degelijk op het hart dragen.

Stel nu eens, dat dr Colijn de beide punten Koningshuis en onafhankelijkheid zou willen blijven op den voorgrond plaatsen, overtuigd, dat verreweg de meesten ze van heeler harte overnemen, — maar dat, door wat oorzaak dan ook, de openbare getuigende belijdenis omtrent de gezindheid der natie ten aanzien van deze beide punten achterwege blijft, omdat in den drang der contemporaine geschiedenis der actie van het driemanschap zonder deze punten het wint, zal dan dat deel der nederlandsche burgers, dat op revolutie aanstuurt, niet zeggen: ziet ge wel, de natie stelt daarop geen prijs? En zal dan aan deze, aldus deels kunstmatig, deels argeloos verkregen uitkomst van den „verkenningstocht“ niet als volkswil worden uitgeroepen wat heelemaal de volkswil niet is? Wij weten niet, langs welken weg men straks definitieve beweringen aangaande dien volkswil zal pogen te formuleeren. Gelet op de houding van revolutionair-gezinde nederlanders zijn wij daarop evenwel niet gerust. Wij voor ons meenen, om maar iets te noemen, dat een volksstemming over de vraag: Oranje of geen Oranje? zelf reeds revolutionair is, zolang wij n.l. leven onder de vigueur van het Haagsche Verdrag (zie Frankfurter Zeitung). Onderdanen stemmen over de overheid niet, tenzij de overheid zelf het vordert, — en het Haagsche Verdrag laat geen twijfel over de vraag, wie in het huidige staatsbestel de soevereiniteit draagt. Wij vreezen, dat, indien het driemanschap, hoezeer ons veelszins sympathiek, ook onze menschen achter zich krijgt, het zwijgen over beide genoemde, zeer belangrijke punten, zal worden uitgelegd in een heel anderen zin, dan wij allen eraan zouden willen gehecht zien. Wie weet, wat daarvan de gevolgen zouden zijn bij een min of meer als officieel aangemerkte registratie van den wil van het volk? Liever accentueeren wij heel scherp, dat een groot deel van ons volk op deze punten „in doleantie“ is, als het n.l. zou móeten, dan dat onze eigen houding onklaarheid zou scheppen.

Voor ditmaal zullen wij het hierbij laten. Misschien kan dr Colijn ons raad geven. Onze lezers — wij leven zeer snel — gelieven te bedenken, dat dit artikel, voor wat den kop betreft, op 20 Juli en voor wat den staart aangaat, op 27 Juli is geschreven.

K. S.

„NEDERLANDSCHE JEUGDBEWEGING“.

Een toren moest ergens verrijzen. Steenen, kalk, balken, spijkers, binten, klokken, een haan moesten op hun plaats komen in het reusachtige bouwwerk.

Terwijl nu de metselaars, timmerlieden, architecten rustig slapen, kwamen de steenen vanzelf zich op elkaar stapelen, de kalk zoog spontaan zich tusschen de steenen in, de balken en binten zochten en vonden op eigen gelegenheid hun passende plaats, de spijkers dreven gansch automatisch zich in het hout, de klokken beklommen uit eigen kracht hun hoogen stoel, en het haantje kwam per slot van rekening eigener beweging den top bezetten. Klar was de toren.

Uit mijn jeugdijaren herinner ik me, dat alzoo de merkwaardige doopsgezinde predikant H. Bakels in zijn „Bouquetje Dogmatiek“ de evolutieleer kwam bespottelijk maken. 't Kan ook zijn „Bouquetje Polemieck“ geweest zijn. Stel u voor, dat in het heelal zonder den Bouwheer alles vanzelf op zijn plaats gekomen was.....

Ik moet nog al eens aan dezen populaireren passus denken, als ik de kersverse concentratie-klokken over Nederland hoor luiden. De klanken zijn niet van de lucht. Wat wordt er al niet geconcentreerd! Eén voor één rukken ze aan. De steenen van de individueele leden, en van de afzonderlijke bonden en federaties. De concentratiekalk. De spijkers van de onderen overkoepelaars. De balken en binten van de koplieders. De klokken van de eenheidszangen en volksopstandings-perscommuniqué's. En de haan, die koning kraait, en van den eenheidsconcentratiebouw af den morgen begroet, meteen aangevende, uit welken hoek de wind waait.

Zijn ze gedwongen? Brengen architectenbevelen en sjouwershanden ze allemaal, huns ondanks, op de door die architecten aangewezen plaats?

Neen, ze komen zelf. Vanzelf, — vanwege de nationale wedergeboorte. Ze zijn, zeggen ze, volkomen vrij. Hun eigen concentratie wil beweegt ze, en stuurt ze ook. Ze stapelen en stuwen zichzelf op tot één lichaam, en als het klaar is, kan desverlangd het stadsbestuur het geheel van den trotschen wonder-toren zóó maar in bezit nemen. Niet, dat het zóó bedoeld is, verre van dien. Want u moet de concentratievorming niet verwarren met politieke wilsvorming. Maar ja, dat stadsbestuur, dat den torenbouw kón annexeren, is toch een werkelijkheid. Het kan een bestuur zijn van een bepaalde politieke over-

tuiging. Het kan — in 't afgetrokken gesproken — óók wel een bestuur zijn van een tegenovergestelde politieke overtuiging. Want de concentratie wil is geenszins politiek gekenmerkt; al de steenen, balken, spijkers, mitsgaders de haan verzekeren dit om 't luidst. De concentratie wil is alleen maar „nationaal“ bepaald, of bepaald, — dat weet hij zelf niet al te seherp te onderscheiden. Is de bouw eenmaal kant en klaar, dan kan hij zich dienstbaar stellen, laat ons zeggen, aan het politieke beginsel van het nationaal-socialisme. Eventueel kan hij het ook doen aan het politieke beginsel van het communisme, en marxisme. Schreef niet destijds de Nederlandsche N.S.B.-staatsleer, dat haar ethiek „zuiver formeel“ gehouden was? Wij zeggen van deze medeburgers, van deze mede-spijkers, mede-balken, mede-hanen geen woord, dat zij niet hóóren willen. Zuiver formeel, — welke hand het mechanisme eventueel aanvat, is tot daar aan toe.

*

En alzo is het geschied, dat dezer dagen óók al is opgesteld een „Plan voor.....“ den Arbeid, wou u zeggen? O neen, dat is met één radiorede van een volksgenoot aan kant gezet. Gauwer, dan wij, gereformeerde antimarxisme, het destijds konden klaarspelen. Neen, ditmaal is er een „Plan voor de Nederlandsche Jeugdbeweging“.

Concentreer de nationale jeugd!
De antithese van Abraham Kuyper? Verwaide klanken!

Er is een „Nederlandse Studievereniging voor vrije jeugdvorming“ geboren. Een viot verlopen geboorte, zooals er meer zijn tegenwoordig. Maar heelemaal vrij! „Vrije jeugdvorming.“

Gelukkig maar, dat dat er bij staat. Zoolang dat „vrij“ blijft staan, doen wij alvast niet mee. Want we hebben van vrijheid wel dit ééne onthouden, dat ze ons moet toekomen van den Zoon des menschen, die hier totaal gemist wordt. Ook hebben we van „vrijheid“ dit begrepen, dat ze is een sterke gebondenheid, door ons om Christus' wil aanvaard, gebondenheid aan Christus' Woord. Een vrijheid dus, die zich moet uitspreken tegen alles, wat dit Woord weerstaat, ook door het — te negeren.

Maar goed, die „Studievereniging“ dan wil onze jongens en meisjes van 8—18 jaar op „nationalen“ grondslag zien bijeengebracht. Net de gewichtigste leeftijd. Maar op nationalen grondslag. Een nationale grondslag evenwel deugt alleen voor nationale optreksels. De jeugdactie nu is geen nationaal bouwsel. Want dwars door alle naties heen loopt de scheiding tusschen wie God vrees, en wie het niet doet. „Onze“ jeugd, die verbondsjeugd, is immers „uit“ alle geslacht, en „uit“ alle taal, en „uit“ alle natie bijeengebracht — van boven, door den hemelschen Architect, die nimmer sluimert, en Zijn bouwlieden nooit laat slapen.

Reeds hierom zullen wij niet mee mógen doen. Het zou verloochening van ons geloof zijn. En in strijd met het Haagsche Verdrag, dat o.m. de rechten van het gezin uitdrukkelijk eerbiedigt, ook in een bezet gebied.

Als dus deze Studievereniging — naar eigen mededeeling — „de overheid vraagt“ stappen te doen in de richting, die zij aangeeft, dan brengt zij verdeeldheid onder het volk. Het is gevaarlijk, verdeeldheid te brengen in oorlogstijd. Dan dient men zeer speciaal bedacht te zijn op orde en rust. Hier evenwel vraagt men de overheid, stappen te doen in een richting, die óók een offensief tegen de vrije kerk en het vrije gezin zou moeten inslaan. Wij nemen deze Studievereniging haar vraag dan ook zeer kwalijk. En onze steenen, balken, binten, spijkers, komen zéker niet vanzelf. De Studievereniging meent, zegt ze, dat „op de kortst mogelijke termijn gehandeld — en niet onderhandeld! — dient te worden“. Nu, — onderhandelen met haar doen we zeker niet; daarvoor zijn de principiële overtuigingen over en weer te zeer elkaar vijandig. Maar overigens — waarom die haast? Wij meenden, dat in een interimsperiode, vol van spanning, alle haastwerk uit den boeze was. Ook meenen we, dat we nog steeds een parlement hebben, — het is niet afgeschafte. De Studievereniging verzekert, „besef van de ontzaglijke verantwoordelijkheid tegenover de toekomst van ons volk“ te hebben. Zij komt daarmee echter wel wat laat voor den dag; de eenvoudige Zondagsschoolonderwijzers, jeugdleiders, kerkelijke instanties zijn al jaren en jaren lang bezig, „besef“ van „verantwoordelijkheid“ te toonen. Als ik dan lees, dat men met de gerechtvaardige verlangens der ouders wil rekenen, dan is dat óf welgemeend, óf een paskwil. Het laatste onderstellen we niet als direct bedoeld. Maar die „vraag aan de overheid“ is dan toch maar geweest: een streep halen door de gerechtvaardigde verlangens van die duizenden ouders, die beleden hebben, dat de Staat moest afblijven van de rechten van het gezin. Vooral een godesorganiseerde, tijdelijk ontmantelde Staat in noodtoestand. Heeft niet de N.S.B. ettelijke malen plechtig verzekerd, dat, ook volgens haar, kerk en gezin „univoca“ waren? Dat mooie latijn kan ik nog maar niet kwijt... Kerk, en gezin, formaties van „eigen recht“ stond er zoo ongeveer.

En als nu de N.S.B. die nederlandsche beweging, die altijd beweerd heeft, dat ze geen buitenlandse import was, werkelijk hebben wil, dat we haar oprechtheid niet gladweg loochenen, dan moet ze hardop zeggen: niet meedoen. Want wat hier staat: een beweging met één leiding, dat is

en blijft onaannemelijk voor hen, die de jeugd aan de ouders willen overgelaten zien. Ook aan de den Christus belijdende ouders. Wat gemeenschap heeft Jeruzalem met Athene, Christus met Belial? „Een sterk godsdienstig leven“ bevorderen? Maar dáár hebben we de vrije kerk voor, en het vrije gezin, en de confessioneele jeugdbonden. „Volkse cultuurgoederen“? Wat is uw „cultuur“? En wat neemt ge op, al of niet onder de grootheid „volksch“? Drie menschen, onder wie één dame, zullen heel het apparaat leiden? Al die vogels van diverse pluimage leiden? Maar de Overheid zal, krijgt ge uw zin, die drie benoemen en ontslaan. De hand, die het bouwwerk van steenen, balken, binten, in beslag neemt, — daar hebt ge ze dus al.

Ja, maar ook de kerk mag invloed oefenen, lezen we. De drie lieden der Nationale Jeugd-Leiding, dat overheidsapparaat dus, krijgen bijstand (meer ook niet) van twee lieden: één heer, en één dame. Zij worden benoemd door de Drie Lieden, „op voordracht van het betrokken kerkgenootschap“, dat hier ineens als deus ex machina ten tooneele gevoerd wordt. Wij vragen: wélk kerkgenootschap? Studievereniging. Du spricht een grosses Wort gelassen aus! Ik zie al die kerken al, ik zie ze namen: één dame-van-bijstand en één heer-van-bijstand benoemen, — die toch niets te vertellen hebben, als puntje bij paaltje komt.....

Werkploegen? Maar ze hebben toch straks een baas, zullen we hopen? Werk-ploegen? Of misschien propagandagelegenheden?

†

Ik had nog meer willen schrijven over de details. Maar gelukkig heeft dr C. N. Impeta me van de moeite ontslagen. Deze publiceert in „Kamper Kerkbode“ dienaangaande eenige gegevens, die ik in dit nummer opneem onder Pereschouw; zie aldaar. Zij raken de z.g. Jeugd-Unie — een maaksel, dat in de hierboven aangegeven richting al vast voorbereidend concentratiewerk wil doen. De grootste balken, de stevigste binten, die reeds gesmede zwaarste klokken zouden daarbij al vast in beweging moeten komen.

Wij evenwel doen niet mee! Onder geen beding. Dus — alweer een negatief advies?

Hoe komt men aan den onzin?

Wij werken in onze jeugdacties al lang positief. Thans roepen ettelijke bloedgenooten: laat uw positieve werk varen, geef van uw positieven arbeid de hoofzaak prijs, de tijd dringt, en als ge neen zegt, dan doet ge negatief! Maar dat is eenvoudig de dingen op hun kop zetten. Wij willen ons positieve werk blijven behouden. Dien dāns (zie het stuk van dr Impeta) doen we graag cadeau. — En dat „diploma burgerzin“ (!) óók. Want zelfs de heeren van de Studievereniging zouden onzentwege nog voor het diploma moeten studeren. Ze hebben onzen burgerzin gekwetst door de overheid te vragen, tegen ons in te gaan (zie boven). Vader Staat blijve af van de rechten van ons gezin, dat niet revolutioneert, doch positief bouwt, als 't christelijk is.

En als men ons soms zou komen aandragen met het meer gehoorde argument: doe het nu maar, want anders wordt ge toch gelijkgeschakeld, dan antwoorden wij:

a. de kans voor gelijkgeschakeling wordt juist ongemeen vergroot, als wij alles er voor pasklaar gaan maken. Als de balken, spijkers, binten opereeren à la Bakels, dan krijgen we een apparaat, dat als 't ware roept om een erkenning, de jure; van de gelijkgeschakeling, die de facto dan reeds voldongen felt zal zijn;

b. de nederlandsche overheid zal niet gelijkgeschakelen, want het parlement komt in deze dagen niet bijeen;

c. de duitsche bezettingsmacht zal het óók niet doen, want ze heeft, gelijk uit de duitsche bladen zelf blijkt, zich willen richten naar het Haagsche Verdrag. Dat wil dus zeggen: zij denkt er niet aan, onze nederlandsche volstructuur te veranderen. Wie dat niet gelooft, kwetst haar.

Wat er ná den vrede van Europa gebeuren kan, dat weet God. Maar wij zelf loopen op geen ding vooruit. Wij zijn niet van die belachelijke vredesconferentiebeleggers-in-zakformaat. Men zal ons trouwens heusch niet een plaatsje aan de groene tafel gunnen.

We hebben dus een positieven raad:

steenen, kalk, balken, spijkers, binten, klokken en ook gij, haan,

op uw plaats — rust! Geen revolutionair gedoe, met één enkel memoriepostje voor de ondefinieerbare grootheid: „het betrokken kerkgenootschap“, ingeschakeld in een staatsmechaniek.

Wij gereformeerden, orthodoxen, ook in de Hervormde Kerk, wij hebben niet voor niets sedert 1816 met eerbied, ja, maar óók met vasthoudendheid, onze bezwaren ingebracht tegen de staatscreatie van Koning Willem I. En wat heeft die „positieve“ houding al niet tot stand gebracht in ons goede, vrije Nederland! De negentiende, twintigste eeuw zijn er grootendeels door beheerscht!

Derhalve: nog eens:

Op de plaats rust.

En voorts, in vollen ernst: Efeze 2: 20—22, 1 Cor. 3: 10—16, 1 Petrus 2: 4, 5. Daar is geen Bakels-fantasia, geen nationalistische revolutiebouw, doch christelijke werkelijkheid aan het woord. In die plaats rust.

K. S.

„DE PINGSM

We ne ons door van ons len, leek passende t h a n s Kuyper gewaad node. Da aandacht antwoore soms on van het van p

BIJBE VOOR D

Met d dam, die transpor goede ge zangboel goede le Hervorm tale bes

Alle g in heel f ken enz. ling is

Rotterda krijgt. O wacht bi straat 6 ten spoe gezamen b.v., de gaven w

Corres troffen g zich met tot nade ressort.

Boven

A

Amice

Zeg, v weken? bracht c en aanv m'n ver maar ee de facto losgeslay komen a de buurt te specu minste, verd wo

Want omdat h die asti uiting v gereert: naar v ijzeren s de plane

er bij U dan óók Staat M menten. De Waa wervel b tigheid!

mensch: trouwt: 't kan o drommer

Je zul met mer hooren l teurs, di spiritism je hebt,

Je ku heid l gaat ter van Pari deze lied den kos essentiee grond d heid. eigen ne er imme

Duidel „sterren maander het Füh een boel druk kan